

EL

ECONOMIA ■

El qualificatiu 'infern fiscal' aprofundeix en la idea que els impostos són negatius

SALUT ■

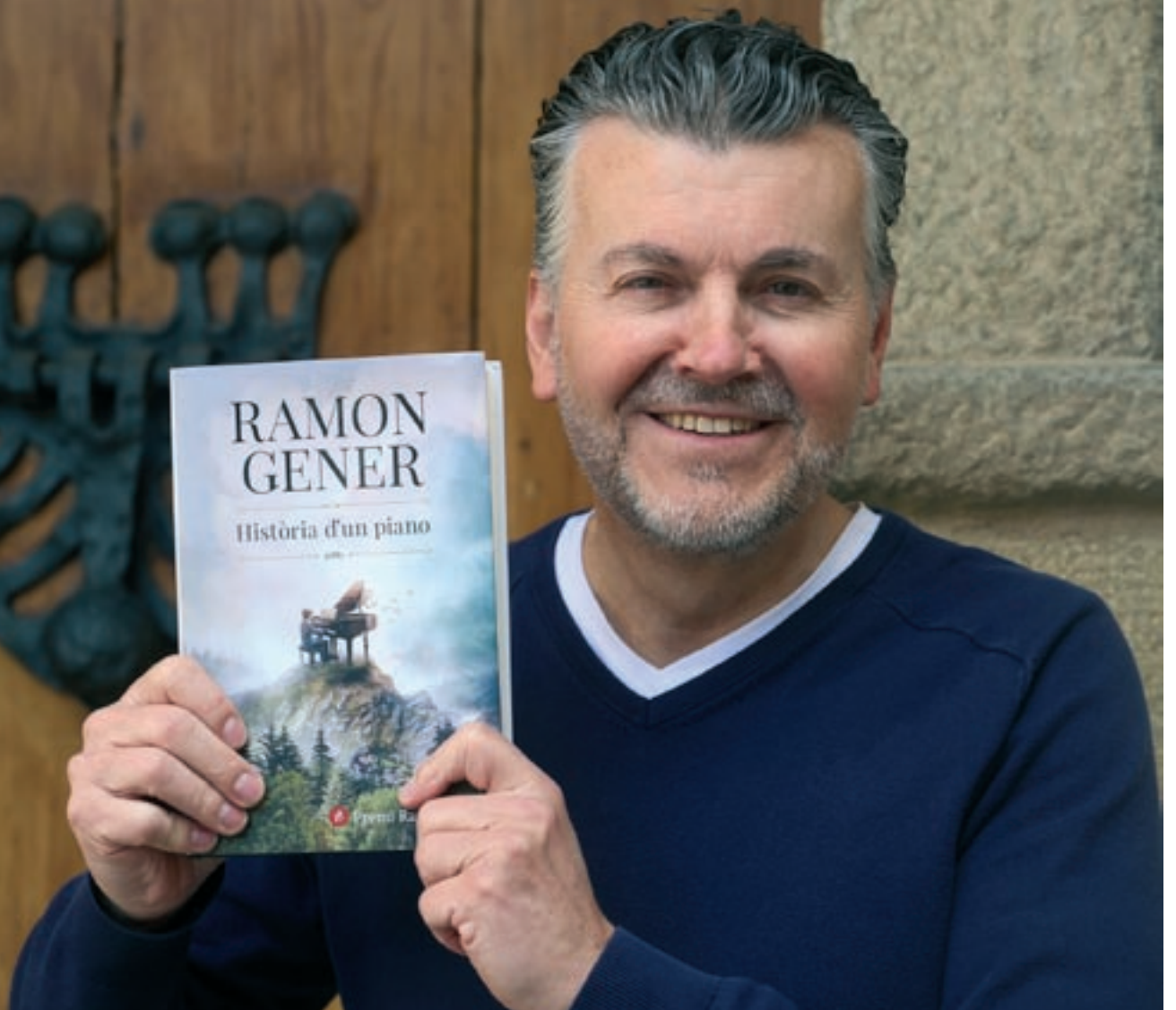
Causes, símptomes i alguns remeis casolans per combatre el mal alè

MAGAZÍN Núm. 325

Divendres, 19 d'abril de 2024

**RAMON
GENER**

"El piano és el que tria les persones amb qui vol estar"

ENTREVISTA

RAMON
GENER

“El piano explica tota la història del segle XX, redimint o agermanant tots aquells amb qui es troba”

Ramon Gener (Barcelona, 1967) és conegut sobretot com a divulgador de la música que ha estat 'pare' de programes de tant d'èxit com 'Òpera en texans' o 'This is opera', entre d'altres. La música és al centre de la novel·la 'Història d'un piano' (Columna), guanyadora del Premi Ramon Llull de 2024. A través d'un piano construït l'any 1915 i aquells que van tocant les seves tecles, resseguim la història d'Europa durant el convuls segle XX.

**Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós**

Veu la novel·la com una altra forma d'acostar la gent a la música, de la mateixa manera que ho ha fet, per exemple, a la televisió?

No m'ho havia plantejat mai així. Tinc tres llibres publicats abans que aquest, que són de les *meves* coses: d'assaig, més tècnics... Però hi ha un moment en què et plantejes la primera novel·la: ara escriurem tota una altra cosa! En el plantejament, no hi ha un propòsit de divulgar, és com la que podria escriure qualsevol altre autor.

És una novel·la, és ficció. Però el piano existeix, vostè és realment el propietari d'un piano Grotrian-Steinweg fabricant a Alemanya l'any 2015?

És el meu piano, si més no el que jo tinc a casa. Tot i que ara, acabada la novel·la, vaig adonar-me que no era el *meu* piano, jo només soc el que el té. Soc el seu últim custodi, l'últim cavaller del graal que l'està guardant per traspassarlo quan jo ja no hi sigui. Ara bé, és una novel·la basada en fets reals perquè no només el piano existeix, sinó que totes les persones que formen part d'aquesta història són reals, qui més qui menys.

Entra en una botiga molt curiosa, a Barcelona, on el guarden gairebé amagat. Així és com ho explica a la novel·la, però la forma com el va trobar realment, va ser semblant?

És exactament tal com va ser. Imagineu-vos un instrumentista com jo que busca un piano, que no en té a casa... o que en té un d'aquells elèctrics horribles per no molestar els veïns. Vols un piano de cua, però que te'l puguis permetre, perquè són cars. I que tingui el que em semblava que havia de tenir, un so *d'abans*, una mica avellutat... complicat,

“El Grotrian-Steinweg de la novel·la és el meu piano, si més no el que tinc a casa. M’he adonat que només soc el seu últim custodi, el que l’està guardant per traspassar-lo quan jo ja no hi sigui”

oi? Busco, busco i busco i no ho trobo mai. Però un dia, per casualitat, voltant per Barcelona amb moto arribo a un carrer de Gràcia que es diu... Santa Tecla! Això és així. Deixo la moto i vaig un rètol que diu “Pianos Santa Tecla”. Jo, que em conec una mica les botigues del sector, no n’havia sentit a parlar mai. Vaig entrar, tot i que era un lloc que convidava poc a entrar-hi. Els pianos que es veien des de fora estaven fets un desastre, mig morts. Però hi vaig entrar!

A la novel·la, és rebut per un curiós personatge, un polonès “com una mena de gnom gegant”. A la realitat també?

Doncs em va rebre un home polonès, Januz Borowski. Vaig mirar els pianos... Era una botiga molt petita i vaig pensar que tampoc no trobaria res. Però a la rebotiga en tenia un altre, i abans de marxar me'l vaig mirar! Quan el vaig veure, en aquell precís moment, vaig pensar que havia de ser aquell piano i cap altre! El vaig *comprar*, per dir-ho així –els detalls els haureu de descobrir en el llibre– i me'l vaig endur a casa. El vaig estar mantenint com vaig poder, fent-li alguna afinació. Fins que un dia vaig aconseguir estalviar prou quartos per portar-lo a restaurar. L'instrument s'ho mereixia, un piano tan antic. I durant la restauració van aparèixer dues coses: la primera, el seu número de sèrie, el 31.887. S'havia pintat i repintat, i això va aparèixer sota totes les capes.

Què explica, el número de sèrie d'un piano?

Et diu d'on ve el piano, qui el va fer i quan. Amb això vam saber que era de l'any 1915 i que venia de la ciutat de Braunschweig, a la Baixa Saxònia. Amb això ja era l'home més feliç del món. Però encara va sortir una altra cosa gràcies a en Jesús, el meu afinador (que ara és un personatge del llibre). Em va fer mirar a dins i hi havia una llista de la gent que l'havia tingut. Així que encara en plena pandèmia vaig agafar el cotxe i em vaig plantar a la fàbrica, que encara existeix. Herr Gritzka, el director general –que ara també és personatge– va treure el llibre de registre... i allà hi havia la venda del meu piano!

En un instrument com aquest, creu que hi queda algun rastre immaterial, de la gent que l'ha tocat al llarg del temps?

El gerent de la fàbrica em va dir que en això no em podia ajudar, que no ho havien posat ells i no sabia què hi feia, la llista. Només em podien dir a qui havien venut el piano l'any 1915 i on el van portar. Em dona una adreça de Magdeburg, també a Saxònia, i jo en lloc de tornar a Barcelona, me n'hi vaig i començo a estirar els fils fins que vaig aconseguir, gairebé, reconstruir cent anys de la història de l'instrument.

El primer destinatari era un jove prodigi del piano, destinat a ser un virtuós. Era en plena Primera Guerra Mundial.

Johannes Schulze, es deia. Un virtuós, com vostè deia. Amb sis anys es posa a tocar com qui no vol la cosa, d'una manera totalment natural. L'envien a estudiar al conservatori de Leipzig, està destinat a ser, segurament, un dels més grans pianistes de la

“Potser soc ingenu, però m’agrada pensar que la literatura, la música o l’art en general no són perquè sí, només per distreure’ns. Que tenen un sentit transcendent, i això té a veure amb el seu poder de redempció”

seva època. I aleshores... arriba la guerra i no se'n pot escapar. És enviat al front Occidental i mentre és allà la seva mare compra el piano per a ell, perquè quan el seu fill torni de la guerra tingui un piano digne del seu talent. Ja veuran els lectors si això va ser o no possible. El que fa el piano és escollir les persones amb les quals vol estar. És com els llibres, no és el lector el que arriba al llibre sinó al revés. Amb un instrument és encara més clar: és ell el que fa la seva via, en aquest cas des de 1915 fins avui. El piano explica tota la història del segle XX, redimint o agermanant tots aquells amb qui es troba, que a vegades són en un bàndol de la guerra i a vegades, a l'altra.

No parlen el mateix idioma, però s'estableix una connexió quan reciten o quan canten. En tenim una escena durant la mateixa Primera Guerra Mundial.

La treva de Nadal de 1914. Us heu d'imaginar el front d'una guerra de trinxeres. A un costat els alemanys i a l'altre els anglesos que ajudaven França a contenir l'exèrcit del Kaiser. La nit de Nadal, a la terra de ningú –entremig de les trinxeres, que eren molt a prop unes de les altres– uns i altres van començar a cantar nades. Uns en alemany i uns altres en anglès, és clar. Hi ha un moment en què canten *Santa Nit*, i s'adonen que amb idiomes diferents estan entonant la mateixa cançó. Llavors és quan sortiran de les trinxeres, no per matar-se sinó per cantar, fer un partit de futbol o jugar a cartes. En aquest moment passa una cosa transcendental, al llibre. És quan el piano, encara sense saber-ho, s'obre camí i comença a passar d'un bàndol a l'altre. Sortint d'Alemanya, en la novel·la, veurem com passa per França i acaba a Anglaterra.

Amb aquesta imatge de la treva del 1914, estirant l'argument, podríem concloure que la música (i la cultura en general) poden evitar les guerres? O és massa ingenu pensar-ho?

Si aquell dia hagués estat pels soldats, la guerra hauria acabat en aquell moment. Però a partir d'això, els comandaments –tant d'un costat com de l'altre– van prohibir amb pena de mort qualsevol confraternització amb l'enemic. Perquè aquell Nadal de 1914 tots s'havien adonat que els que eren a l'altre costat de la trinxera no eren els seus enemics sinó uns desgraciats com ells, carn de canó. Jo potser soc ingenu, com diu vostè, però m'encanta ser-ho. M'agrada pensar que la literatura, la música o l'art en general no són perquè sí, només per distreure's... Que també ho és! Però tenen un sentit transcendent: hi ha una transcendència en el que llegeixes o el que escoltes. I això té a veure amb el poder de redempció, amb intentar que les coses siguin millors.

Com vostè ha dit, el piano viatja per aquesta Europa que passa una nova guerra, al seu entorn immediat hi ha més morts... però sobreviu. I només es posa en perill la vida de l'instrument en el moment en què cau en mans d'algú que no és sensible al que representa.

Totes les persones que van tenint el piano en tenen molta cura, com d'una cosa preuada. Hi ha una persona, l'Emily, infermera durant la Segona Guerra Mundial i que després farà servir el piano per ensenyar música, que s'equivoca en el *traspàs*. És com un error en la cadena, el piano acaba anant allà on no vol. Però aquest error garrafal és el que farà que m'arribi a mi i tinguem aquesta novel·la. Si no hagués estat per aquest error, no hagués arribat mai a Polònia, i després a Barcelona. No vull dir que gràcies a Déu o a qui sigui que es produís aquest error, perquè segurament el piano hauria trobat un altre camí i un altre Ramon Gener.

És bonica aquesta idea, que és l'instrument qui cerca el qui l'ha de tocar...

Sí. Els lectors potser es preguntaran si aquestes històries de la novel·la són veritat o mentida. Jo he descobert moltes coses d'aquest cent anys d'existència però no he pogut arribar a totes. Allà on no he arribat ho he omplert amb ficció, i per això hi ha moments que són molt màgics i d'altres que són més realistes. I potser els moments *màgics* són els més reals. Ja veuran el viatge final del piano des d'Anglaterra fins a un bosc de Polònia, en la frontera amb Bielorússia.

El mateix bosc sembla un lloc fantàstic...

És el bosc de Bialowieza, el darrer bosc autèntic, tal com eren els boscos europeus fa milers d'anys. Per entrar-hi has de demanar un permís especial, en grups molt petits, t'hi han d'acompanyar. I aquí es produeix un *miracle*...

El toca cada dia, el piano Grotrian-Steinweg? Perquè un instrument així deu comportar un cert ritual...

No el puc tocar cada dia, perquè hi ha vegades que no paro a casa en tot el dia. Però el que sí que faig és obrir-lo cada matí. Em llevo, i baixo a l'estudi on tinc el piano. Obro la tapa i és com dir-li bon dia: el piano ja està obert i tot pot començar, res no pot anar malament. Quan arribi al vespre a casa, el tancaré i li diré bona nit. Jo també puc anar a dormir perquè el piano està tancat.

Com a curiositat: la novel·la del Premi Ramon Llull apareix cada any en català i en castellà, però aquesta vegada és vostè qui ha fet les dues versions. No ha recorregut a un traductor.

Sí. Jo l'he escrit en català i al mateix temps l'he anat escrivint en castellà... que és una bestiesa que no recomano a ningú. Ho he fet perquè fa molts anys, signant per Sant Jordi, tenia la Carme Riera al costat i em va dir que ho feia. I va dir que quan ho feia el text anava creixent per totes dues bandes. Em vaig quedar amb aquesta idea al cap durant molts anys, i ara vaig pensar de posar-la en pràctica. M'he tornat boig... és una feïnada de por i sobretot per a algú com jo que està reescribant constantment. Però ella tenia raó.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Tenim un greu problema amb l'habitatge

El tema de l'habitatge, la seva falta a preus assequibles, és probablement el tema més crucial a afrontar els propers anys. A Catalunya, i especialment a la ciutat de Barcelona, resulta dramàtic. No s'ha fet pràcticament res amb relació a habitatge social i protegit, ni de lloguer ni de compra. Les institucions han actuat amb desídia i han facilitat a més moviments especulatiu i de desplaçaments forçats que han facilitat l'encariment i la seva escassetat. El dret a l'habitatge es veu en qüestió pel fenomen de la gentrificació i la proliferació d'apartaments turístics. L'explosió del turisme com a fenomen massiu amb les possibilitats que donen les plataformes d'internet ha generat, a banda de la multiplicació dels viatges, el sorgiment del negoci d'arrendar habitatges per allotjar turistes o estades curtes, que està sent molt lucratiu. Airbnb és la plataforma de referència i qui més ha fet per transformar les ciutats amb atractiu turístic, i no precisament per millorar-les. El turisme, per a ciutats com Barcelona o poblacions costaneres, actua com una autèntica plaga, perquè les transforma de manera que les fa inhabitable per als seus ciutadans, i converteixen el que eren llocs tranquils per viure en parcs temàtics destinat únicament a espremer els viatgers, com més millor. Cert que el turisme com a sector complementari a altres activitats pot resultar prou positiu, però deixa de ser-ho quan de manera industrialitzada converteix les poblacions o els barris en espais només pensats per als viatgers, fent aquesta indústria una apropiació d'allò comú i de l'espai públic. Caldria no oblidar que,

abans que res, les nostres ciutats i carrers haurien de ser per viure de manera decent els seus ciutadans.

L'habitatge està deixant de ser un bé social, l'accés de ser un dret inalienable a convertir-se en vehicle de riquesa i inversió per a grans fortunes. El grup Blackstone destaca entre ells. És el grup més gran de *private equity* del món, amb interessos immobiliaris brutals. Toca tots els pals de la inversió, des de grups hotelers com Hilton, fins a fons de cobertura; del grup de joc Cirsa fins

Ha deixat de ser un bé social per convertir-se en vehicle de riquesa i inversió per a grans fortunes

al parc d'Orlando, passant per Hewlett-Packard. Als Estats Units va comprar més de 2,5 milions d'habitatges quan la crisi de les hipoteques, per llogar-les i vendre-les en revaloritzar-se. A Espanya, ha protagonitzat les operacions d'especulació immobiliàries més grans. És un fons voltor que compra per sota dels preus de mercat bancs o ajuntaments, com va fer al Madrid d'Ana Botella, i actualment té un banc d'uns 30.000 habitatges a Espanya. Actua a tot el món en barris degradats, comprant edificis i augmentant els lloguers fins a desplaçar els llogaters per gent amb més ingressos. A Madrid, li van vendre 5.000 habitatges, la majoria tipificats de socials que, amb l'operació, van deixar de ser-ho. El caràcter especulatiu s'evi-

dencia en el fet que molts habitatges es mantenen buits durant temps i, tot i així, van canviant de mans en operacions successives. De fet, més que habitatges, resulten actius comptables amb què especular.

A moltes ciutats globals, el *boom* immobiliari coincideix amb una crisi de l'habitatge sense precedents. Són dues cares de la mateixa moneda. Més enllà de la rehabilitació dels centres històrics, les noves torres d'habitatges que es construeixen són per a grans inversors externs que dipositen la capital al sector de l'habitatge. Que es produeixi una bombolla al seu entorn resulta una manera de multiplicar el capital invertit. Si no es delimita l'habitatge, el dret bàsic a tenir-lo, de l'especulació turística financera, no hi ha sortida. Tot allò que es construeixi serà insuficient i inassumible per als ciutadans que veuen com la seva ciutat, de sobte, ja no els pertany. Toronto n'és actualment un dels exemples més extrems. La paradoxa, l'absurd, que molts pensionistes resulten expulsats de la seva ciutat justament pels fons de pensions en què han invertit.

El tema afecta, i molt, els joves. Espanya, un país on la cultura de la propietat de l'habitatge s'havia imposat des de fa anys no només de manera elevada sinó fins i tot excessiva, superant el 70% de les famílies, els darrers anys està caient moltíssim entre les generacions més recents. En els darrers 10 anys, les generacions menors de 35 anys només un 35% disposen d'habitatge en propietat. No és un canvi d'hàbits i cultura, sobretot ho és de possibilitats.

Susanna Barquin

DE ROSSEGONS

Per una boda

L'estiu passat, una advocada de Califòrnia, de 35 anys, va publicar a les xarxes l'anunci que pagaria 5.000 dòlars a qui li presentés marit. Eve Tilley-Coulson es confessava tipa de no trobar parella, ni a bars ni a la feina, ni a la universitat, ni a aplicacions de cites on –segons diu– només ha trobat propostes de relacions efímeres; ni tan sols a l'església.

No sabem, per cert, si havia provat amb l'aplicació Salt, orientada a cristians, i que accepta les denominacions Adventista del Setè Dia, Anglicana, Assemblea Apostòlica de Déu, Baptista, Catòlica, Carismàtica, Cristiana Reformada, Església de Crist, Església de Déu, Església Copta, CDFE, Episcopal, Evangèlica, Interdenominacional, Independent, Luterana, Messianica, Metodista, Aliança Missionera, Natzena, No Denominacional, Ortodoxa, Pentecostal, Presbiteriana, Protestant, Reformada, Exèrcit de

Salvació, Baptista del Sud, Església Pentecostal Unida i tota la resta de cristians (que Déu n'hi do els que hi ha). Tampoc si havia provat amb Muzz, orientada a persones que busquen matrimoni musulmà, o amb Jdate, per a connectar parelles jueves. L'anunci d'aquesta noia es va fer viral, i diaris de tot el món van publicar-ne la notícia. Diu que pagarà els 5.000 euros a qui li hagi presentat marit un cop firmada l'acta matrimonial. El candidat ha de tenir entre 27 i 40 anys, ha de fer almenys 1,80 metres d'alçada, no ha de ser casat ni haver estat casat abans. Ha de ser amant dels esports, els animals i la canalla, i tenir un sentit de l'humor de tipus britànic. Fins on jo sé, encara no ha celebrat matrimoni, així que l'oferta continua oberta nou mesos després. Diuen que si vols estar ben servit, fes-te tu mateix el lliit. Per això el senyor Ramon de la sèrie *Entre tierras*

no s'està d'intermediaris. Agafa el cotxe i va a parar a un poblet d'Almeria a trobar esposa per al nebot. Tria, remena i paga. I força, així que les maneres del senyor Ramon no són un exemple a seguir. Per les nostres contrades, l'opció per a l'elecció autònoma, és a dir, fer-se un mateix el lliit, és la més normalitzada.

Té un desavantatge gran, i és que requereix temps, tant si la cerca es fa en un bar, a la feina, a la universitat, a l'església o en aplicacions de cites. Per això la gent que s'ho pot permetre no fa cas de la dita, i lloga gent que li faci el lliit. L'agència d'elit Kelleher International, de cites, té tarifes sobre els 30.000 dòlars en cerques locals, a partir de 45.000 dòlars en cerques nacionals, i entre 150.000 i més de 300.000 dòlars per a l'opció internacional. Linx Dating, a Silicon Valley, ofereix paquets premium a partir dels 45.000 dòlars, i serveis VIP entre els 100.000 i més de 500.000 dòlars. Em temo que l'oferta de l'advocada de Califòrnia era massa baixa, i per això no troba matrimonieres.

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Pere Martí i Bertran

La llegenda de Sant Jordi per a totes les edats

Edicions del Roure de Can Roca recupera un àlbum que l'any 2008 havia publicat l'editorial Baula, obra de l'il·lustrador Roger Olmos (Barcelona, 1975) i de l'escriptor Josep-Francesc Delgado (Barcelona, 1960), i que, com massa sovint passa, ja no es trobava perquè estava descatalogat. Com que s'acosta Sant Jordi m'ha semblat que valia la pena de recomanar-lo, ja que es tracta d'una obra d'allò més treballada i interessant, tant literàriament com artísticament.

L'àlbum, de gran format (30 x 23 cm), consta de 16 il·lustracions a doble pàgina i a tot color (a més de les que les complementen: la coberta, la contracoberta, les guardes i la portada), molt treballades, plenes de detalls i creadores d'una atmosfera entre màgica i angoixant, que gosaria qualificar de barroques. Olmos hi va alternant els plànols generals (sovint com mig desdibuixats per les boires, la nit...) amb els primers plànols dels personatges principals, i alguns de secundaris i tot, els rostres dels quals reflecteixen amb claredat les emocions, els sentiments, les pors... No hi ha dubte

que ha copsat i reflectit l'ànima del text de Josep-Francesc Delgado, que fa una recreació d'allò més poètica de la llegenda de Sant Jordi.

Delgado la situa en un Montblanc medieval i, naturalment, llegendari, amb els protagonistes tradicionals: el rei, la princesa (que es diu Roser), sant Jordi i, naturalment, el drac. La seva versió, com assenyala la contracoberta, "posa en relleu la generositat i la valentia de la princesa a l'hora d'enfrontar-se a les adversitats", cosa que també podríem dir d'altres versions, és clar. La de Delgado, però, destaca per la poèticitat, pel treball de la llengua, com és habitual en la seva obra, tant poètica com narrativa, i pel tractament que fa de la rosa i el seu simbolisme. Jo diria que és un dels aspectes més originals respecte de les altres versions de la llegenda. Com he dit, la princesa es diu Roser, el pare fa plantar rosers de roses vermelles per tot el regne, com a homenatge a la filla, i l'estat dels rosers esdevé una mostra de la situació del regne i dels personatges principals. A més, són uns rosers i unes roses molt lligades a la màgia que acompanya el sant Jordi salvador, que no es pot quedar al reialme de Montblanc perquè "a d'altres reialmes, hi havia gent [que] l'estava esperant perquè alliberés més persones dels seus mals". Una bona feina, a parer meu, molt ben il·lustrada per Roger Olmos i que valia la pena recuperar.

LA LLEGENDA DE SANT JORDI

Autor: Josep-Francesc Delgado

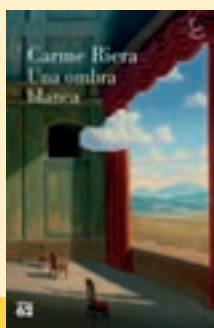
Il·lustrador: Roger Olmos

Editorial: Edicions del Roure de Can Roca

Lloc i any d'edició: La Garriga, 2024

Nombre de pàg.: 36 (sense numerar)

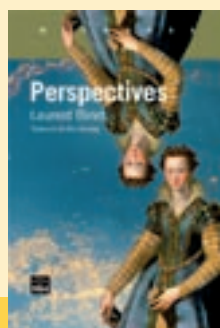
NOVETATS EDITORIALS

'Una ombra blanca'

Carme Riera
Grup 62

En la recta final de Sant Jordi, la darrera novel·la de Carme Riera. Tot comença quan la soprano Barbara Simpson viu una experiència propera a la mort, i sent que alguna cosa del seu passat de la qual ni ella mateixa és conscient l'ha retinguda en aquesta banda. La recerca la portarà del sud dels Estats Units a Mallorca en un viatge vital en què la mateixa Riera esdevé personatge.

'Perspectives'

Laurent Binet
Ed. de 1984

Viatgem a la Florència del segle XVI, amb un dels seus més grans artistes, el pintor Jacopo da Pontormo. No va morir així, però l'autor ficciona que va ser assassinat i que al seu taller s'hi troba el retrat nu de Maria de Mèdici, la filla del duc de Florència. Qui l'hi va encarregar, i què té a veure amb la mort? Vasari, mà dreta del duc, ho vol esbrinar, en el marc de grans lluites de poder.

'Soldats abandonats'

Gavino Balata
Pagès Ed.

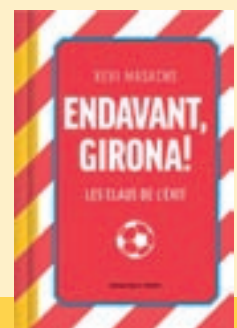
El Premi Ferran Canyameres de Novel·la de 2023 va ser per a aquest relat, la primera novel·la en alguerès normatiu guardonada i publicada a Catalunya. L'autor ens situa a la part històrica de l'Alguer, on l'any 2001 descobreixen dos soldats que han estat tancats al soterrani d'un convent des de 1943. Creuen que Hitler i Mussolini van guanyar la guerra. Però qui els va tancar, i per què?

'El segrest de la política'

Lluís Calvo
Nous Quaderns Anagrama

Ara que s'acosten eleccions, arriba un llibre que ve a qüestionar el sistema polític tal com el tenim muntat. Poeta, narrador i crític literari, Lluís Calvo entra en aquest terreny sense por de baixar a l'arena. I ho fa a favor d'una democràcia directa que doni un paper més actiu a la ciutadania que a aquells que creu que s'han apropiat de la cosa pública i de la veu de tots.

'Endavant, Girona!'

Xevi Masachs
Rosa dels Vents

No sabem encara com acabarà l'aventura del Girona en aquesta lliga de futbol, però ja a hores d'ara es pot ben dir que ha fet història. El periodista Xevi Masachs, que coneix bé la història i el moment actual del club, explica les claus que li han permès d'arribar tan lluny. Han fet la pell dura picant la porta del cel durant anys sense entrar-hi... fins que Michel els va donar la clau.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

325

 CONSORCI PER A LA
NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

Expressions dels qui s'enfaden

Què els passa als qui tot el dia estan *capficats* i *empipats*, i per tot *ron-dinen*? Amargats? Problemes? Cal obrir la ment i deixar anar totes les tensions. No serveix de res *enfadar-se* contínuament. I és que molta gent s'enutja per qualsevol cosa. N'hi ha que fins i tot es *disgusten* si els dius que no val la pena, que la vida són quatre dies per estar *amoïnat* i *enfilarse per les parets*, per *enfurismar-se*, *enfutismar-se* o *enfurir-se* per una collonada. Si la cosa empitjora *s'aïren* o *s'encolereixen* i ves a saber què poden arribar a fer. La ira o la còlera ja sabem que no és bona ni per al qui l'experimenta ni per a qui l'ha de patir. El qui l'experimenta ha de saber controlar-se perquè es fa mal, però sobretot fa mal als altres, cosa molt pitjor. *Enfellowir-se* no ajuda gota al benestar propi.

Ara bé, n'hi ha que *s'irriten*, *s'encrespen* i *s'enrabien* perquè els fan la punyeta sense parar. Aquests tenen justificació. Si et burles d'algú molt sovint, és normal que *li pugi la mosca al nas* o *es mosquegi*, *indigna* (o fins i tot *emprenya*) veure com fan *bullying* als altres. N'hi ha, en canvi, que *estan de mala lluna* o *de mala llet* perquè no els surt res bé. Tothom pot tenir un dia dolent, nefast, i estar *emprenyat* amb el món. Tot i així, quan és recurrent, quan el *malhumorat* és *malcarat* per sistema, alguna cosa passa.

Emprenyar-se de tant en tant és catàrtic, és un alliberament. Ara, una cosa ben diferent és *tenir mal humor* o *mala jeia* massa sovint, fet que causa estupefacció i fatiga als qui ho han de suportar.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de **vic.ass@cpnl.cat**

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

VIURE A
CATALUNYA.
APRENEM
CATALÀ
des de l'àrab

Material didàctic per aprendre català adreçat a persones que tenen com a llengua primera l'àrab

العيش في
كتلونيا.
نتعلم الكتلانية
عن طريق العربية

UNITAT 10: Els serveis

EL 9 NOU

amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Ho podeu trobar a: EL9NOU.CAT

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jordi Sunyer

JAUME ARNELLA 'Potser ja és ara l'hora'

Edigsa, 1976

Jaume Arnella és un dels grans monstres de la música i la cultura catalana del darrer segle. El seu tarannà independent, proper, modest i despreocupat, però, fa que el gran públic no sigui del tot conscient de la seva gran repercussió i vàlua ni tampoc de la seva obra. Sí, ell és el culpable de la creació del Grup de Folk, també va tenir part de culpa en el naixement d'Esquirols i va ser un dels impulsors del festival Tradicionàrius, entre molts i molts altres projectes. De discos n'ha editat una quarantena, però el primer llarga durada, de títol més que premonitori, va ser *Potser ja és ara l'hora*. No feia referència a l'hora de treure un àlbum sinó a un estat vital –i nacional– que avui continua sent del tot vigent: "Potser ja és l'hora i estem plens de cadenes (...) Potser el crit ja es pot sentir, potser ja el senten els que escolten, però

nosaltres ens hem anat tornant sords a poc a poc". Aquella lletra, per cert, la firma Josefina Llugany, autora d'alguns altres textos de peces d'Arnella, i la música és del romancer més conegut dels Països Catalans (Arnella, és clar). En aquell disc hi havia 11 peces i totes són –massa– vigents i imprescindibles. Per cert, fa poc Arnella va fer 80 anys i continua al peu del canó fent concerts i discos d'aniversari com *40 i 40 besa el cul de la geganta*. Geni i figura. És el nostre heroi.

NOTES

El grup del Delta de l'Ebre Xeic! plega després de 15 anys

Després de Quico el Cèlio, el Noi i el Mut de Ferreries el grup més representatiu que hi ha ara mateix a l'escena musical del Delta de l'Ebre és Xeic!. Aquesta banda de fusió i mestissatge, però, que acaba de complir 15 anys, té els dies comptats. I és que acaba d'anunciar que a finals d'aquest 2024 plegaran veles: "Ara toca parar, reflexionar i fer una mirada retrospectiva per realçar la feina feta", expliquen ells mateixos en un comunicat. Precisament amb la voluntat de deixar testimoni de la feina feta, la banda ha reeditat el seu primer treball, titulat homònimament *Xeic!*, amb el segell Picap. Allí hi ha títols com "Lo crit del 38", "Terres de l'Ebre", "Prou!" o "Sigues lliure", algunes de les cançons més conegudes d'una formació que té set discos més editats i que ja va néixer reivindicant el territori i la seva història alhora que compartia vivències rurals, properes i quotidianes. A part de reeditar el seu primer àlbum, abans d'acomiar-se els ebrencs també han publicat un treball de cinc cançons inèdites titulat *15*

any on conviden els seus seguidors a fer un viatge a través de la seva trajectòria amb vivències aplicables a diferents situacions vitals, amb l'esperança i optimisme com a protagonistes. Tot i ser fidels al seu estil, a l'EP també exploren amb sonoritats més electròniques tal com ja van fer en el seu darrer treball *Delta* (Picap, 2019). A

part de publicar nou material, durant tot aquest 2024 la formació originària de Rasquera no es quedarà de braços plegats i ja preparen una gira que ha de culminar a finals d'any amb un gran concert de comiat a les Terres de l'Ebre. Amb aquest darrer bolo posaran el punt final a una història de vuit discos i més de 400 concerts arreu del territori català, França, el País Basc i Suïssa compartint escenari i col·laboracions amb els millors artistes del panorama musical català.

EL TEST

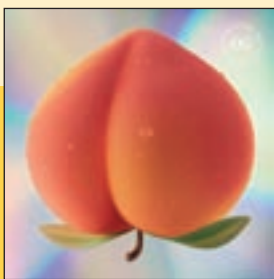
Santi Serratosa (Gossos)

Primer instrument que vas aprendre a tocar. La bateria. **Primer grup/coral del qual vas formar part.** Disturbio. **Primer concert en directe?** Va ser el 30 de març de 1990 a l'Esquirol amb Disturbio. **Primer disc que et vas comprar?** *Metal Heart*, d'Accept. **Quants discos tens aproximadament?** Molts, però ni idea. **Salva'n tres.** *OK Computer*, de Radiohead; *In Rainbows*, de Radiohead, i el *Black Album*, de Metallica. **Grups o músics de capçalera.** Radiohead i Mike Patton [cantant del grup Faith No More]. **Un concert (com a públic) per recordar.** Tinc molt bon record del concert de Rage Against the Machine al Palau d'Esports del carrer Lleida de Barcelona l'any 1999.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

OQUES GRASSES 'Fruit del deliri'

Els osonencs ho han tornat a fer. El llistó després de publicar *A tope amb la vida* era altíssim i les expectatives després de més d'un any d'aturada eren altes, però quan s'engoleix el *Fruit del deliri* no hi ha dubtes: diana de nou. Les Oques continuen trencant esquemes, fent el que els dona la gana i sonen més avantguardistes que ningú sense necessitat de posar cent pistes a cada tema. Al *single* "Com està el pati", per exemple, només hi ha un globus, una bateria, una línia de baix distorsionada, una guitarreta i veus. Menys és més. Que comenci la party!

LO RAMONET 'GIR'

Lo Ramonet és en realitat Ramon Fernández, un apassionat de la música i la guitarra que ha participat en projectes com Kalash, El Senyor Sequàh o Fem Sonar les Musiquetes. Com a Ramonet fa de cantautor i i va debutar el 2018 publicant *RES*, la primera part d'una trilogia que ara segueix amb *GIR* i que "en un futur no gaire llunyà" es tancarà amb *SER*. La massa mare de les cançons són la veu i la guitarra, però també s'hi deixen sentir elements electrònics i col·laboracions com la dels acordions diatònics de Carles Belda o Núria Lozano.

FALCON & FIRKIN 'Saint Germain Avenue'

El bagenc Jordi López, ànima de Falcon & Firkin, és incombustible i ara publica *Saint Germain Avenue*, l'onzè disc ja d'una de les formacions de pop-rock més longeves del país. El títol vol homenatjar el barri Saint Germain de Pres de París, del qual López es va enamorar el 2010 quan hi va anar per seguir la Final Four de bàsquet amb el Barça (va guanyar la segona Eurolliga). A part de cançons franceses, el disc també inclou els *singles* "La Marea Vermella", dedicada al Bàsquet Manresa, i "T'estimo Manresa", himne del Centre d'Esports Manresa de Futbol.

ALEGRIA INTERIOR

Toni Juclà / sodecaminar@gmail.com

Marges aromàtics

El pintor va instal·lar el cavallet amb la tela al mig del camp, semblava que no havia de ploure i, per tant, podria dedicar-se tot el dia a l'encàrrec que li havia fet el burgès. Aquest volia un quadre del paisatge de primavera penjat a la paret del saló on esmorzava cada matí. Abans de començar a pintar va fer una volta per l'entorn per gaudir de les aromes que transmetien les plantes per veure detalls que representaria en el quadre, en definitiva per connectar-se a la natura. En canvi, quan estava amb el client sempre fingia que allò era molt dur i poc gratificant. Mirava d'evitar que tingués la temptació de presentar-se allà on pintava, i així no gaudís amb els cinc sentits i mantenir aquell plaer a l'oblit. El que li agradava de la primavera era la multitud de detalls on focalitzar l'atenció. Un pla general per abastar tots els elements de l'escena, on el verd té molt protagonisme. Un pla sencer per començar a profunditzar en la descripció més concreta del paisatge i diferenciar matisos i formes diverses. I un primer pla per buscar detalls perquè no passin desapercebuts.

Mirar la natura és un exercici perfecte per endinsar-nos a l'art de veure les coses, per connectar la ment a l'entorn, ja que mai ho veus de la mateixa manera, ni els altres veuen el que veus tu. Tots depenem de l'estat emocional que un es troba en aquell precís instant. És l'art de veure per rebre impressions senzilles i extraordinàries alhora.

Una bona oportunitat per entrenar és fixar la vista als marges del camí, recercar-

hi les plantes aromàtiques com la farigola esplendorosa de la fotografia. I perquè sorprengui l'esclat de la primavera hem d'aproximar-nos al detall, tocar-les amb cura perquè desprenguin les seves fragàncies. Capacitar l'atenció a mirar en diferents plans per adquirir l'habilitat d'observar detingudament, llavors aprendre a escoltar i sentir amb atenció plena, per seguir el perfum que porta l'aire per descobrir sensacions indescriptibles. Anar trobant plantes aromàtiques ajuda a seguir el camí, despendre's de les cabòries, acceptar de bon grat el moment que vius. I, sobretot, no negar el regal de la teva presència als altres.

La tradició remeiera diu que les plantes aromàtiques són medicinals, que cal collir-les i guardar-les a la farmaciola per a un dia d'aquells que estem fotuts. O tenir-les a casa perquè facin bona olor i espantin els mals esperits. Però la capacitat de conèixer-les i saber-ne les virtuts ens ha portat a oblidar-les, a passar a un segon i fins i tot a un tercer pla d'interès. L'atenció passa primer pels grans arbres, després pels camps conreats i poques vegades ens fixem en els marges dels camins, on hi ha tota mena de plantes.

Així que prova d'observar-les amb curiositat, sense prioritzar res per sentir-les a prop, com els cants de les sirenes d'Ulisses, deixant-nos convidar a parar. I sense accedir a l'embriaguesa del moment, seguir amb alegria la descoberta. I si et punxes amb una argelaga, florida de groc, serà perquè encara has de seguir posant atenció en el que observes.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 19-04-2024 al 25-04-2024

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Penses en una persona del teu passat sentimental i t'agradaria parlar-hi. Poses atenció a la teva dieta perquè vols perdre pes. Possible inversió compartida amb la parella.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Per molts anys! El Sol entra al teu signe i renoves energies i il·lusions. Si has de prendre decisions importants, no fas gaires càlculs, més aviat escoltes la teva intuïció.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Penses en el passat i en quins aprenentatges t'ha donat per no haver de repetir experiències. Volries formar un grup o associació amb persones que sentin i pensin com tu.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Si les coses a la feina no van gaire bé, a hores d'ara ja saps amb més certesa que has de moure fitxa i cerques altres opcions. Fas gestions per rebre un crèdit o hipoteca.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Amb el Sol transitant per Casa X no pots demorar més els assumptes professionals pendents. Si treballes per a algú altre, podries assolir més responsabilitats i autoritat.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Apareix el teu costat més sensible que col·labora positivament en l'anàlisi de diverses situacions. Pots deixar un deute saldat. Tens un crush en algú de més edat que tu.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Entres en una nova etapa, però de moment prefereixes portar-ho en silenci. Dies de moure papers i fer algunes feixugues gestions administratives. Escapada en parella.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

S'activa el sector social amb més trobades i coneixements. Si tens una relació, un dels dos no vol deixar la solteria de moment. Tens notícies d'un antic company de feina.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Entres en una nova fase laboral. Poses el focus en la salut i si alguna cosa no va del tot bé comences tractament. Caminar pot ajudar-te a meditar i a depurar objectius.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

El Sol transita la teva Casa V i això obre la porta a l'amor i a una millor relació amb els fills. També és una etapa força creativa i fèrtil per als artistes i escriptors.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Si ets dels que acostuma a anar per lliure, aquests dies potser hauràs de dedicar part del teu temps a assumptes familiars. Recuperes el diàleg amb un germà o germana.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Vens d'unes setmanes de patir per l'economia, però ara toca descansar. Escriure o fer llargues passejades seran una bona teràpia. Vas a un àpat o una festa amb amics.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

INFERN FISCAL, MITE O REALITAT

La patronal de la gran empresa catalana, Foment del Treball, va presentar la setmana passada el seu "Llibre Verd de la Fiscalitat a Catalunya". El que havia de ser una aportació constructiva, amb unes 80 conclusions sobre el sistema fiscal català, va quedar esguerrat pel titular que, conscientment o inconscientment, va deixar anar el president de l'organització, Josep Sánchez Llibre. El que havia estat diputat al Congrés per Unió Democràtica de Catalunya es va amagar de la terminologia del conservadorisme espanyol ranci per qualificar Catalunya com un "infern fiscal". Aquest concepte ha tingut predicament des de fa mesos. El va fer servir el president de la Junta d'Andalusia, José Manuel Moreno Bonilla, per atraure patrimonis catalans cap a la seva regió i va ser repetit pels coristes habituals de la dreta.

L'afirmació prové de supòsits basats en els tipus impositius vigents a Catalunya –certament més elevats que la mitjana–, l'existència de diversos tributs propis que no tenen en altres zones de l'Estat i la conservació, sense bonificacions, de l'impost de patrimoni, la peça de caça major per a la patronal catalana. Per fer memòria, Foment del Treball va tenir una actitud tèbia quan algunes de les grans empreses catalanes, en bona part associades a la patronal, traslladaven la seu en els moments més convulsos del procés. I ara, comprant la terminologia conservadora de l'infern fiscal, no està fent precisament un favor a la capacitat d'atracció de futures inversions a Catalunya.

El qualificatiu d'infern fiscal és, d'entrada, desafortunat. Aprofundeix en la idea que els impostos són un tràngol negatiu. És poc pedagògic que una institució pública com una associació empresarial aprofundeixi en aquesta consideració sense aturar-se a esmentar que els impostos contribueixen a dotar la societat dels serveis propis d'un estat del benestar i, també, a cobrir els costos de les inversions que demanen els col·lectius socials i econòmics. Això inclou, per cert, Foment del Treball quan, per exemple, reclama ampliacions d'aeroports.

Per calibrar si es paguen massa impostos, hi ha diferents mesures. Una és l'anomenada pressió

fiscal. Es calcula quants ingressos té un territori determinat en impostos sobre el global del producte interior brut i s'arriba a una pressió fiscal determinada. Els càlculs del Col·legi d'Economistes apunten que, a Catalunya, és aproximadament un 34%. Una xifra que està per sota de la mitjana europea. Aquesta dada diu poc per ella mateixa. Es poden pagar impostos molt alts, però com que el nominal de PIB català també ho és el pes en la recaptació queda més matisat. És interessant introduir un altre concepte, l'esforç fiscal. Aquí es mesura quin volum d'impostos es paga en funció del PIB per càpita. No existeixen dades determinants en aquest sentit i les que s'han fet basant-se en estudis acadèmics, i no de dades governamentals, són antigues (de 2018). Un informe d'acadèmics de les universitats Complutense i Rei Juan Carlos de Madrid i de la d'Oviedo assenyala que qui feia més esforç fiscal aquell any era Andalusia i la infernal Catalunya quedava en la 13a posició de 17 comunitats. Certament, els barems poden haver canviat des d'aquell any, però el càlcul no es pot dir que sigui infernal.

Els barems poden incloure encara una tercera variable, que és la despesa pública que es fa amb

els impostos que es recaptin. Pocs serveis públics es podran oferir si no es recaptin prou impostos i l'exemple principal és el *paradís* madrileny. Madrid és la comunitat autònoma que menys despesa pública destina per habitant. Es pagaran pocs impostos, però això obliga a cada ciutadà a fer més despesa en educació o en sanitat, per posar alguns exemples. En canvi, en les zones on s'ingressa més per impostos es pot contribuir a sistemes públics d'ensenyament i sanitat, millorables de ben segur, però que limiten les diferències entre els ciutadans que tenen més recursos i els que en tenen menys.

Aquest és el marc del debat: si la pressió fiscal és o no és elevada, si l'esforç fiscal és o no elevat i, finalment i gairebé sobretot, si els impostos que es paguen compleixen la funció de disposar d'uns serveis públics dignes. Aquest últim és un aspecte opinable i, segurament, les aportacions de Foment del Treball seran tan vàlides com les de qualsevol altra associació social o empresarial. Però a l'hora d'assenyalar aspectes com la pressió fiscal o l'esforç fiscal convé posar sobre la taula del debat més rigor. Catalunya és, cert, la comunitat que més recapta i, segons l'Institut d'Estudis Econòmics, una de les menys competitives en matèria, però el qualificatiu d'infern fiscal té un punt d'exageració.

Foment, per descomptat, és una entitat que vetlla pels interessos dels seus associats. I fa bé d'intentar exercir el seu paper. Però és simptomàtica la insistència a suprimir l'impost de patrimoni. Aquest és un impost controvertit i segurament millorable, però tanta insistència diu força de quina és l'estructura que sosté avui Foment, una organització més amoïnada pels efectes dels tributs sobre l'economia financera que sobre la productiva.

També resulta sorprenent que Foment hagi obviat que en aquest debat hi ha un elefant a l'habitació. Es diu balança fiscal. Són diners recaptats de l'esforç dels catalans que no tornen en forma de serveis o d'inversions i que obliguen uns governs disposats a oferir més serveis als ciutadans a buscar fórmules per poder-los pagar. Amb un finançament més just hi cabria la possibilitat de retallar els impostos. De sortir del suposat infern.

FREPIK

INDICADORS

Menor endeutament

El deute d'empreses i llars a Espanya continua a la baixa en el context de tipus d'interès elevats, i representava un 111,6% del PIB a final de 2023. L'endeutament de les famílies s'ha reduït en 18.300 milions en un any per marcar el percentatge més baix des del setembre del 2001. Les empreses han tancat l'any amb 11.900 milions d'euros menys de deute, amb el menor pes sobre el PIB des de 2002.

Més empreses creades

La constitució d'empreses a Catalunya es va incrementar un 12,2% en el primer trimestre respecte a fa un any i arriba fins a les 6.334, segons dades del Col·legi de Registradors. L'augment supera el 3,3% del conjunt de l'Estat. En canvi, el balanç d'entrades i sortides d'empreses ja constituïdes és negatiu en 84 empreses, amb 259 societats que van traslladar la seu i 175 que la van instal·lar a Catalunya.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Disquisicions sobre l'eloqüència en les celebracions (amb replec d'una lletra) / 2. De moma no té res, només està esquilat. Clavilles a les jupes punkis / 3. Nega l'encalç del barret. Només dona servei quan arriba algú / 4. Flor que deu tenir propietats d'ortiga. La part més agraïda de cada convidat / 5. Zero a l'esquerra. Taüt apte per al transport. Ànima de pepa / 6. Castrat, però només de l'escut estant. Ja feia sentir el seu cant des de la panxa del megalosaure / 7. Síntomes de nictofòbia. Poncella en versió prepuccial. Mor en estranyes circumstàncies / 8. Com a bon bosc siberià el barceloní el troba molt humit. Neguitós per prendre's les píndoles / 9. Si no hagués estudiant poder s'hauria quedat en monja. El seixanta per cent de cada còpia que no és legal / 10. Un cinyell trobat al recinte. Tossirà com boig, mentre passo l'escombra / 11. Del vegetal que té vuit pistils (i jo xoriguers). Es reproduïx com a caprins / 12. Quan surt malament sovint hi ha òsties. Sí, carinyo, és un assassí a sou, un mercenari. Una, o dues, de sodi / 13. Per esguerrar el Ramadà res millor que cridar les forces navals. D'aquest mineral tant se'n poden fer làmies com patés.

VERTICALS: 1. Expulsiu i intransigent, com el nacionalisme d'aquella gent. Si fos poca no la darien al campió / 2. Allò tan esbojarrat que fa xarbotar l'olla. Administrar el viàtic (sense racionar) / 3. Mul acèfal. Tot i tenir molt de deficient, té una consideració laboral excel·lent. Mica de mica / 4. Guardià de la caixa forta de la Lita la manya. Per culpa de la ciàtica sembla regalimosa / 5. Domina el futur. Fèlid asiàtic resident a

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											

Caracal·la. Omplen la panxa dels fingidors / 6. Fa de mal embotar, si només és una gracieta. Dedicada a l'orella, que és la veritable fi de la robòtica / 7. El conte del prelat degollat. Per ser així d'individual necessita la dimensió col·lectiva / 8. Indicis d'ablació. Argumentar (no cal guionitzar). Remor ben viva / 9. Clivelles que afecten sobretot els clavells. Cèrvols incompatibles amb la presència de xais / 10. Posi mermomina. Aquesta sí que és regalimosa, com una pintura. Parada sense fonda / 11. Moviments molt potents a les gònades. Proteïna que se sorprèn quan obres la retina / 12. Abracen la Neus. Enamorat d'un ésser inanimat.

SUDOKUS

Ompli la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: mitjana

				1	8		5	
	5		7		3			9
6	3	8	2	5		7		
5	8	6		4	2			
							6	
		2	5	7			4	
2	9			8	4			7
					7			
3							4	

Dificultat: molt fàcil

			5	3		8		
5			6	8	7		2	
						5		
1				6	4	2	3	8
2	3	6		5	9			7
8	7	4		2	3	6		
	4			7	8			
		3	4	9	5			
2	8						4	5

QUADRE NUMÈRIC

9	+		+	6	23
+		-		+	
2	-		-		-2
-		-		-	
	-	7	-	5	-8
7		0		4	

SOPA DE LLETRES

J	E	I	G	G	A	Q	R	O	F
C	M	B	E	G	E	U	Y	V	D
S	S	V	O	U	G	S	E	M	S
I	I	I	P	B	Q	S	Q	K	P
N	L	I	I	A	T	O	U	U	D
N	C	F	K	S	F	R	H	R	F
E	I	S	I	Q	A	M	V	X	F
T	C	Q	H	U	U	H	P	W	K
G	O	L	F	E	V	M	Q	M	Y
C	Q	N	A	T	A	C	I	O	W

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Basquet
- Ciclisme
- Esquí
- Golf
- Hoquei
- Ioga
- Natació
- Rugbi
- Surf
- Tennis

SOLUCIONS

		7			
		0			
		4			
		-			
		5			
		-			
		3			
		-			
		+			
		8			
		+			
		6			
		23			

J	E	I	G	G	A	Q	R	O	F
C	M	B	E	G	E	U	Y	V	D
S	S	V	O	U	G	S	E	M	S
I	I	I	P	B	Q	S	Q	K	P
N	L	I	I	A	T	O	U	U	D
N	C	F	K	S	F	R	H	R	F
E	I	S	I	Q	A	M	V	X	F
T	C	Q	H	U	U	H	P	W	K
G	O	L	F	E	V	M	Q	M	Y
C	Q	N	A	T	A	C	I	O	W

7	2	9	4	1	8	3	5	6
8	4	1	9	3	7	6	2	5
2	9	5	6	8	4	1	3	7
9	1	2	5	7	6	8	4	3
4	7	3	8	9	1	5	6	2
5	8	6	3	4	2	9	7	1
6	3	8	2	5	9	7	1	4
1	5	4	7	6	3	2	8	9
7	2	9	4	1	8	3	5	6

Dificultat: mitjana

7	2	8	3	1	6	9	4	5
6	1	3	4	9	5	7	8	2
9	4	5	2	7	8	1	6	3
8	7	4	1	2	3	6	5	9
2	3	6	8	5	9	4	1	7
1	5	9	7	6	4	2	3	8
3	8	2	9	4	1	5	7	6
5	9	1	6	8	7	3	2	4
4	6	7	5	3	2	8	9	1

Dificultat: molt fàcil

1	E	L	U	C	U	B	R	A	C	I	O	N		
2	X	O	L	L	R	E	B	L	O	N	S			
3	C	A	C	O	L	L	I	D	A					
4	L	L	E	V	A	M	A	V	I	D	A			
5	O	F	E	R	E	T	R	E						
6	E	V	I	R	A	T	A	L	O	S	A			
7	N	I	C	A	P	O	L	L	S					
8	T	A	I	G	A	N	S	I	O	S				
9	T	A	I	G	A	N	S	I	O	S				
10	C	I	N	T	I	R	A	S	S					
11	O	C	T	O	G	I	N	X	A	A	I	N		
12	P	A	R	I	C	A	R	I	N	A				
13	A	R	M	A	D	A	V	A	D	E	S	P	A	T

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret i Valls

'Godzilla y Kong'

D'Adam Wingard

Fúria de titans

La història de *Godzilla y Kong: El nuevo imperio*, d'Adam Wingard, arrenca pròpiament quan l'empresa Monarca detecta senyals de procedència desconeguda que arriben de la Terra Buida, el submon paradisiac on viu Kong. Un hàbitat no tan tranquil com sembla, com posa de manifest la primera seqüència d'acció de la pel·lícula amb una rabiosa gossada de llops monstruosos que assetgen perillosament Kong. Després d'aquesta batussa salvatge, Kong emergeix a la superfície terrestre a les instal·lacions de Monarca amoïnats perquè pateix mal de queixal, on serà operat pel veterinari Trapper (Dan Stevens), que farà de dentista. D'altra banda, aquestes intermitències indesxifrables sembla que han desvetllat Godzilla de la seva letargia, ja que reapareix trinxant la ciutat de Roma.

La reacció enigmàtica de Godzilla fa que després aquest es desplaci a França, on s'alimenta d'energia atòmica d'una central nuclear per carregar el seu raig mortífer, i en acabar anirà cap a l'Àrtic on s'enfrontarà a un terrible tità per acumular més potència destructiva. Mentrestant, la doctora Andrews (Rebecca Hall), de Monarca, també viu amoïnada per les visions de la seva

afillada Jia, última descendent d'una tribu aborigen de l'Illa Calavera i que té la virtut de poder comunicar-se amb el goril·la Kong. Andrews buscarà respostes a les interferències i als dibuixos incomprensibles de Jia en un vell conegut, Bernie Hayes (Brian Tyree Henry), director d'un pòdcast sobre bèsties i afers paranormals.

Al final, Andrews, Jia, Trapper i Hayes es desplacen al món de la Terra Buida per esbrinar l'abast i el significat de les anomalies que perceben. A *Godzilla y Kong: El nuevo imperio*, seqüela de *Kong contra Godzilla* (2021), dirigida també per Adam Wingard, veiem com les aventures en paral·lel dels eternals rivals Kong i Godzilla acaben per convergir en una unió estratègica, confabulats per batre's junts contra un poderós i mil·lenari enemic comú que pot aniquilar la Terra. Aquesta última entrega de la productiva franquícia de les marques Warner i Legendary sobre els gegants Kong i Godzilla és una entretinguda i gaudible *monsternovio* amb un ric i atractiu bestiari il·lustrat, vistosos i explosius combats i més fúria destructiva d'aquests titans, tot enmig d'una trama que s'esfilagarsa per diversos estrats del multivers.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Granollers celebra el Dia Mundial del Circ amb D'Click

'Latas'. Companyia D'Click. Teatre Auditori de Granollers. Diumenge, 21 d'abril, 18h.

La premiada i reconeguda companyia arriba al TAG per presentar un espectacle de circ contemporani únic, per a tots els públics, ple de teatre i acrobàcies que busquen, sobretot, tocar la sensibilitat del públic. La companyia barreja diferents llenguatges propis del circ com les acrobàcies, el pal xinès, els malabars i la manipulació d'objectes.

'La trena', al Cirvianum

'La trena'. Cirvianum, Torelló. Diumenge, 21 d'abril, 18.00h. Diumenge arriba al Teatre Cirvianum de Torelló un dels espectacles teatrals més reconeguts de la temporada, *La trena*, de Laetitia Colombani. En aquest muntatge, Clara Segura dirigeix un elenc integrat per ella mateixa, Cristina Gonetat, Marta Marco i Carlota Olcina. És la història d'unes dones nascudes en contextos diferents i unides per la seva resiliència.

CINECLUB

CINECLUB VIC
Dimarts 23 - 20h
VO en català
Espai ETC

'Una màquina d'espavilar ocells...'

Catalunya, 2009-2023. Dir.: Jordi Lara. Celebrem un Sant Jordi literari i cinematogràfic especial en companyia de Jordi Lara. Proposem la projecció de diversos dels seus treballs acompanyats d'un col·loqui posterior on compartir impressions i opinions. "El meu cinema és la poesia que no he escrit. Potser per això m'interessa una imatge viva que sigui poderosament atmosfèrica més que argumental. No la imatge com a vehicle narratiu, sinó la imatge que pensa per si sola però muta en el temps. Però el cinema també ha estat motor creatiu per a la meua feina literària, un punt d'ignició. La càmera del mòbil ha anat substituint el bloc de notes, potser perquè la meua literatura s'engresca sovint a partir d'una impressió plàstica o visual."

AC GRANOLLERS
Dijous 25 - 19h (VOSE)
Cinema Edison

'Frances Ha'

Estats Units, 2012. Dir.: Noah Baumbach. Comèdia. Frances, una jove idealista de 27 anys, ha decidit intentar fer realitat el seu somni de ser ballarina en una companyia de dansa de Nova York. Viu amb la seva millor amiga Sophie, que decideix mudar-se amb el seu xicot i deixa Frances sola al pis i en la seva inesperada vida d'adulta. Frances gaudeix de la vida amb alegria i despreocupació, tot i que desitja molt més del que té i el seu esperit innocent no és precisament l'ideal per sobreviure en la jungla novaiorquesa... Una fàbula moderna sobre la joventut, l'amistat, l'ambició, la fidelitat i l'optimisme. Filmada en temps passat amb tendresa monocromàtica i evocativa, aquest nou clàssic estel·laritzat i coescrit per una lluminosa Greta Gerwig s'impulsa a l'esperit *millennial*.

ELS SUBSCRIPTORS I LECTORS D'EL 9 NOU TRIEN L'OSONENC DE L'ANY

2023

01
ANNA
CASARRAMONA
JUGADORA
D'HOQUEI PATINS
MANLLEU

02
CRISTINA
HERRERA
PRESIDENTA D'OSONA
CONTRA EL CÀNCER
GURB

03
MARC
JANERAS
PORTAVEU PER QUÈ
NO ENS FOTIN EL TREN
VIC

04
MARC
MUNDÓ
CONSELLER DELEGAT
DE VERA
GURB

05
SARA
PÉREZ
PATINADORA
CPA TONÀ
TONA

06
JORDI
PUNTÍ
ESCRITOR
MANLLEU

07
ALBA
RIERA
CICLISTA DE BICITRIAL
VIC

08
RAMON
ROIG
IMPULSOR DE LA COOPERATIVA
ENERGÈTICA DE BALENYÀ
BALENYÀ

09
TONI
SALA
CUINER DE
LA FONDA SALA
OLOST

10
JOAN
SOLER
RESPONSABLE DEL
CASAL CLARET
VIC

METODOLOGIA: Trieu un màxim de 3 candidats i marqueu-los amb una creu. Ompliu la butlleta amb les vostres dades i envieu la pàgina sencera a: carrer Sant Antoni M. Claret,3, de Vic, indicant la referència **Osonenc 2023**. El candidat que rebí més vots serà l'osonenc del 2023. Podeu participar tants cops com vulgueu. També podeu votar a través d'**EL9NOU.CAT**. Una vegada estigüeu registrats, només es podrà votar un cop per persona.

TERMINI: Les votacions es tancaran el 8 de maig de 2024.

PREMI: 4 entrades al Museu Nacional d'Art Catalunya MNAC

OMPLIU LA BUTLLETA

Nom i cognoms.....

Adreça

Telèfons

Població

Subscriptor SÍ NO

Col·labora:

Ajuntament de
Santa Eugènia de Berga

Les seves dades personals seran tractades per Premsa d'Osona S.A. i CATVL 97, S.L.U. /conjuntament i en endavant, EL 9 NOU) amb la finalitat de fer-lo participar en els sorteigs. Les dades personals, així com imatge i veu, poden ser utilitzades mitjançant els canals audiovisuals del Grup (premsa, ràdio, televisió, internet) utilitzant els formats i mitjans previstos en cada cas amb finalitats periodístiques. Pot consultar informació addicional sobre els seus drets de protecció de dades a www.el9nou.cat